

- Dvě odlišné skupiny – a) pastýři v pozici zaměstnanců na soukromých hospodářstvích; b) pastýři jako služebníci obce, starající se o pastvu na obecních pozemcích (pozůstatek občinového vlastnictví);
- Ad skupina b) sociálně-ekonomické postavení – na okraji společnosti, „stav beze cti“, obydlím pastouška (synonymum pro chudé, prosté a skromné obydlí), volen představiteli obce na obecních hromadách, placen obcí ze sýpky/sesypů, většinou naturálie, případně příležitostné odměny (koledy, první výhon dobytka), přilepšovali doplňkovými zdroji – rukodělná výroba, sběr bylin, léčení;
- Dobré znalosti léčení zvířat, přisuzovány mimořádné schopnosti, magie, léčení;
- Hierarchičnost: u společné pastvy nejvýše pasteveci koní (koplaiři; velká zodpovědnost, jen málo lokalit specializované koňské pastýře, např. Náklo), další pastýři skotu (skoták, kravař), ostatní kategorie spíše již jen u soukromých hospodářů (ovčák, kozák, sviják, husák, husačka);
- Patevní sezóna a denní režim;
- Role pastýřů ve zvykoslovném roce (např. Vánoce, koledy);
- K vybavení prut, bič, kocar či korbáč, pastýřské trouby a signalizace;
- Specifická role salašnického pastevectví – valašská kolonizace, východ Moravy a Slezsko, sezónní pastva v horských oblastech od jara do podzimu, ovce valašky, zpracování mléčné produkce, košárování, salaš (koliba+košár+pajta), salaš panský, selský, obecní, míšanický, funkce valašského vojvody, bača a valaši.

F. BARTOŠ: *Pověry a zvyky při hospodářství.* ČL 1, 1892, s. 15 – 19.

L. KUNZ: *Rolnický chov ovcí a koz.* Rožnov pod Radhoštěm 2005.

F. PLICHTA: *Martinská hromada a pastýřské zvyky v Babicích u Moravských Budějovic v první pol. 19. stol.* Od Horácka k Podyjí 8, 1931, s. 227 – 229.

F. RYBNÍKÁŘ: *Pasení dobytka v Hluku.* Malovaný kraj 38, 2002, č. 6, s. 5.

J. ŠTIKA: *Valaši a Valašsko.* Rožnov pod Radhoštěm 2007.